

Diploma pielikums un mobilitāte

Starptautiskā sadarbība augstākajā izglītībā –
problēmas un risinājumi.

Seminārs Reval Hotel Rīdzene
2005. gada 23. decembrī

*Prof. Andrejs Rauhvargers,
Rektoru padomes ģenerālsekretārs*

No ES Diploma pielikuma lapas

- Parādās arvien jaunas kvalifikācijas,
- Atbilstoši ekonomiskajām, politiskajām un tehnoloģiju pārmaiņām, valstis nepārtraukti veic izmaiņas savās izglītības sistēmās/ grādu struktūrās
- Arvien lielāks skaits pilsoņu cenšas iegūt godīgu un atbilstošu savu kvalifikāciju novērtējumu
- Neatzīšana vai neatbilstoša novērtēšana kļūst par globālu problēmu
- Ir ļoti grūti apjaust kvalifikācijas līmeni un tās funkciju jo paši izglītību apliecinošie dokumenti nesniedz pietiekami detalizētu un lietotājam derīgu informāciju

No ES Diploma pielikuma lapas

Atbilde uz šīm problēmām Diploma pielikums
jo tas :

- veicina augstākās izglītības caurskatāmību.
- pielāgojas straujajām izmaiņām kvalifikācijās
un tādējādi
- veicina godīgus un pamatotus lēmumus par
kvalifikāciju novērtējumu.

Diploma pielikums

- ietekmē mobilitāti nolūkā nākošo grādu iegūt citā valstī
- ietekmē mobilitāti nolūkā iegūt darbu citā valstī
- parasti neatstāj iespaidu uz mobilitāti nolūkā apgūt studiju periodu ārzemēs
- ietekmē mobilitāti ārpus Eiropas

ASV pēcdiploma studijās ārzemnieku Īpatsvars

- 50% inženierzinātnēs
- 41% fizikā un ar to saistītajās zinātnēs
- 26% bioloģijā un ar to saistītajās zinātnēs
- Pirmo reizi 30 gadu laikā studentu ieplūde ASV samazinājās 2003/2004.gadā (Eiropas studentu par 5%)
- Samazinājums 2005. gadā turpinās
- ASV izmanto Eiropas diploma pielikumu lai uzlabotu atzīšanu
- Pēdējā laikā arvien vairāk sāk atzīt Boloņas 3 gadu bakalaurus (16 gadu kritērija vietā salīdzinot studiju rezultātus)

Ko par diploma pielikumu saka

- EUA pētījums Trends IV un
- Boloņas procesa panākumu izvērtēšanas (stocktaking) ziņojums?

no Bologna Stocktaking report, 2005

17 valstis: 2005. g. DP saņem katrs absolvents,

10 valstis: 2005. g. DP **pēc pieprasījuma**
var saņemt katrs absolvents,

12 valstis : 2005.g. DP tiks izsniegts daļai
absolventu (daļā programmu)

2 valstis : plānots sākt ieviešanu.

2 valstis : nekas nav izdarīts

•
.

Ja jau visi ievieš, tad kur problēmas?

ESIB pētījums norāda, ka

- faktiski ne visas valstis lieto UNESCO/Eiropas Padomes diploma pielikuma formu,
- Tas samazina Diploma pielikuma izmantošanas jēgu

Trends IV: problēmas, kas saistās ar DP (un ECTS) ieviešanu

- Joprojām ir problēmas ar studenta slodzes izmantošanu kontaktstundu skaita vietā
- Problēmas ieskaitīt vienādu kredītpunktu skaitu par vienu un to pašu kursu dažādās studiju programmās
- Valsts vai augstskolu datu sistēmas nav pielāgotas DP vajadzībām
- Papildus darbs, kas nepieciešams, lai nodrošinātu arī individuālus studiju ceļus,
- Augstas izmaksas, īpaši tulkošanai

Trends IV: Studiju periodu atzīšana

- Augstskolas dažkārt atsakās atzīt kredītpunktus, kaut arī ir studiju līgums, turklāt uzskata to par ‘normālu’,
- Kredītpunktu neatzīšana bieži notiek tādēļ, ka mājas augstskola uzskata, ka tajā ir augstāka studiju kvalitāte,
- Studentiem bieži ir grūti ieskaitīt ārzemēs apgūtos galvenos (core) priekšmetu kursus – tā vietā tos ieskaita par “izvēles” kredītpunktiem,
- Minētais liecina par Lisabonas konvencijas un ES apmaiņas programmu principu klaju neievērošanu

Grūtības, uz ko norāda augstskolas

Beļģijā, Francijā, Vācijā, Itālijā, Šveicē un Apvienotajā karalistē augstskolas saka, ka tām joprojām ir lielas grūtības

- apmaiņas mobilitātes atzīšanā,
- ārzemēs apgūto kursu izvērtēšanā
- Atzīmju “pārtulkošanā” un
- Kredītpunktu piešķiršanā

Kā instrumentus, kas nākotnē noteikti palīdzēs grādu/diplomu atzīšanā augstskolas norāda

- Lisabonas konvenciju
- Caurspīdīguma instrumentus Diploma Pielikumu un ECTS
- “Dublinas deskriptorus”, resp. kvalifikāciju ietvarstruktūras

Nākotnes potenciālās problēmas

Potenciālās problēmas, kuras saglabāsies arī nākotnē :

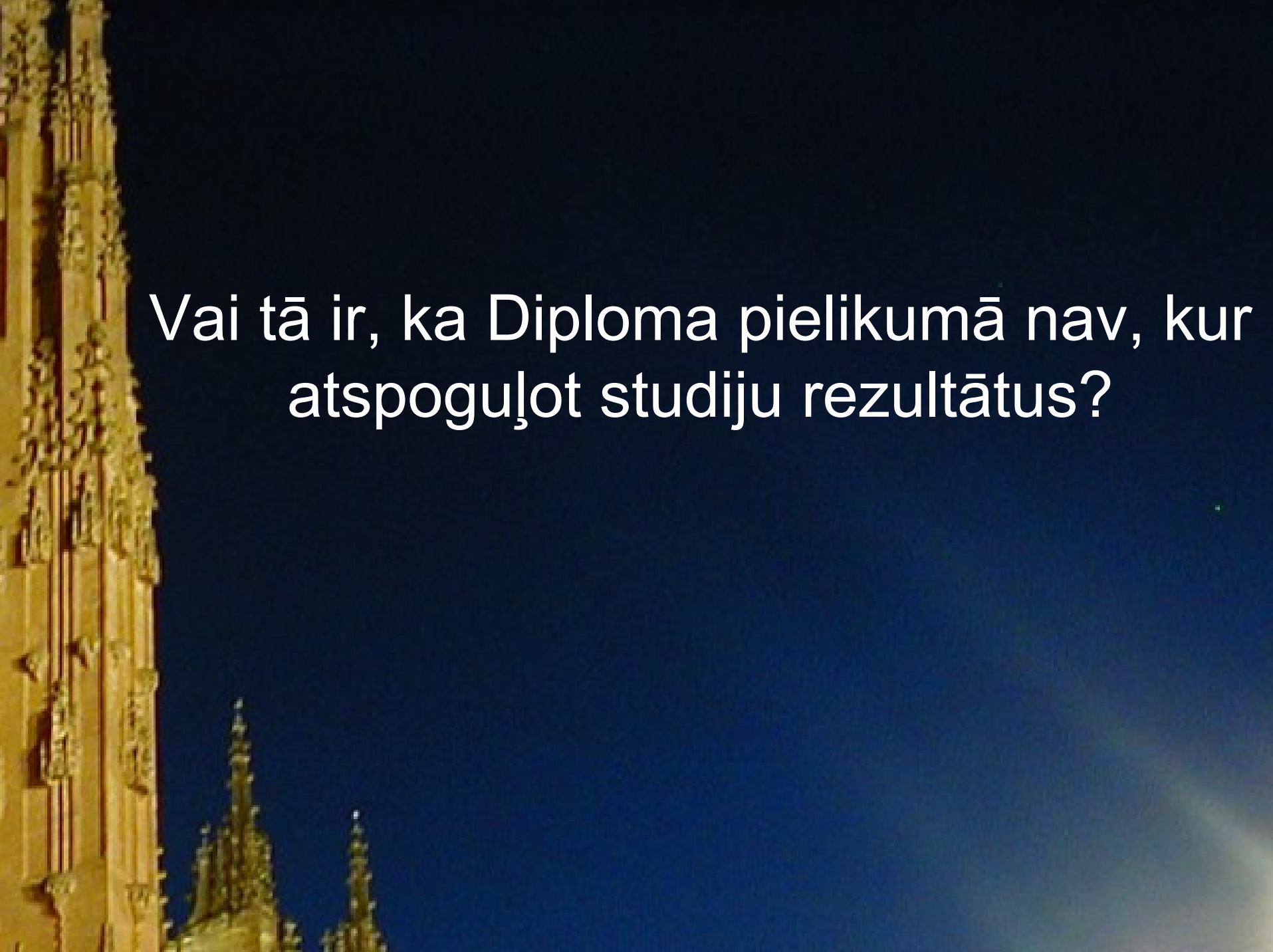
- Tehniskā ieviešana:
 - programmatūra,
 - datu plūsma starp fakultātēm un centrālo administrāciju
- Diploma pielikumā ievietojamā informācija
 - Programmu nosaukumi,
 - Priekšmetu nosaukumi,
 - tulkojumi
- Lielākā problēma nākotnē būs
 - Studiju rezultātu atspoguļošana diploma pielikumā, lai sniegtu informāciju par diploma īpašnieka zināšanām, prasmēm un kompetencēm

Šķiet, ka pagaidām ne visur augstskolas saprot

- saistību starp DP un korektu ECTS izmantošanu
- programmu modularizēšanu un
- kvalifikāciju ietvarstruktūru veidošanu
- Diploma pielikums un ECTS dažos gadījumos tiek ieviesti virspusēji, tā lai izdabātu valstī pastāvošajiem noteikumiem, nevis izmainītu tos atbilstoši Eiropā norunātajam

Dažas specifiskas ieviešanas problēmas

- Francija - vispirms būtu valsts mērogā jāaskaņo savi grādu/ kvalifikāciju nosaukumi,
- Grieķijā valodu likumdošana neatļauj izsniegt dipoma pielikumu citā valodā,
- Itālijas universitātēs nav centralizētas datu sistēmas – visa studentu informācija atrodas fakultātēs
- trūkst sadarbības starp mācībspēkiem fakultātēs un centrālo administrāciju.
- Viena augstskola paziņoja, ka tās mācībspēki NEVĒLAS izteikt savu priekšmetu aprakstus tā, kā to prasa DP
- Atradās nedaudzas augstskolas, kurās ne studenti ne mācībspēki par DP nebija neko dzirdējuši

Vai tā ir, ka Diploma pielikumā nav, kur
atspoguļot studiju rezultātus?

4 ZIŅAS PAR STUDIJU SATURU UN IEGŪTAJIEM REZULTĀTIEM

- Studiju veids 4.1
- Programmas prasības 4.2

No EP/UNESCO Vadlīnijām DP aizpildīšanai:

4.2 ... sniedziet informāciju par attiecīgajai kvalifikācijai atbilstošajiem studiju rezultātiem, prasmēm, kompetencēm...

Pāris secinājumi

1. Diploma pielikums strauji ieviešas un tuvākajā laikā Eiropā kļūs neiedomājami izsniegt diplomu bez DP
2. DP nozīme mobilitātē kļūst redzama tikai tagad un tā ievērojami pieaugs, kad vairums Eiropas augstskolu būs pilnībā ieviesušas DP
3. Darba devēji sāk saprast, ka DP ir noderīgs rīks pretendentu izvērtēšanai, arī šajā gadījumā pilnīgs efekts būs redzams, kad DP būs plašāk ieviesies
4. Lai arī tas ir ne tik paredzēts efekts, DP palīdz arī Eiropas diplomu atzīšanā ārpus Eiropas